

Handläggare: Lars Lindgren
Tfn: 08-508 18 250

Till
Farsta stadsdelsnämnd

**Remissvar angående en redovisning av ett uppdrag i budgeten 2004:
Barn med behov av särskilt stöd**

Förslag till beslut:

1. Farsta stadsdelsnämnd beslutar att som svar på remissen till kommunstyrelsen överlämna och återopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Birgitta Berg
Chef för förskola, skola, fritid och kultur

Sammanfattning

I budget för 2003 och 2004 har kommunstyrelsen givits i uppdrag att i samråd med utbildningsförvaltningen och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad analys av:

- kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd
- de behov som kan antas finnas
- vilka åtgärder som bör vidtagas för att minska behovet av stöd
- hur man ska kunna utveckla formerna för stöd till barn och ungdomar med behov av särskilt stöd.

Uppdraget har delats upp i två delar. Del 1, som rapporteras i detta ärende, är en analys av kostnadernas och verksamhetens utveckling de senaste åren. Del 2 behandlar

utveckling av metoder. Den delen av uppdraget är överlämnad till Kompetensfonden, som bl.a. ska initiera projekt för att utveckla metoder inom området.

Slutsatser som dragits av den arbetsgrupp, som arbetat med del 1, är bl.a. att elevernas kunskapsrätt enligt Lpo94 har inneburit att i stort sett alla elever som riskerar att inte nå målen i skolan, numera anses tillhöra gruppen elever i behov av särskilt stöd.

Den ekonomiska särredovisning av åtgärder för barn i behov av särskilt stöd som funnits, har givit felaktiga styrsignaler och gjort det svårt att dra slutsatser om den faktiska utvecklingen.

Arbetsgruppen lämnar vidare förslag på ett nytt uppföljningssystem, som kan ersätta det nuvarande. Det innebär bl.a. att även elevhälsoarbetet omfattas av inspektioner och kvalitetsredovisningar.

I kvalitetsredovisningarna bör, enligt gruppens förslag, dessutom en analys göras av hur elevernas resultat på nationella prov etc. har styrt satsningar på elever i behov av särskilt stöd.

Förvaltningen anser att arbetsgruppen gjort en mycket bra analys av kostnadernas och verksamhetens utveckling under de senaste åren vad gäller barn i behov av särskilt stöd och instämmer till fullo i gruppens slutsatser.

Vidare vill förvaltningen poängtera att skolorna måste lägga stor vikt vid metodutveckling, för att där det är lämpligt, på hemmaplan hitta kostnadseffektiva lösningar med hög kvalitet för barn i behov av särskilt stöd. Detta för att slippa flytta barn ur sin kända miljö och samtidigt få lägre kostnader för insatserna.

Ärendets beredning

Motionen har behandlats i stödenheten och inom avdelningen för förskola, skola, fritid och kultur.

Bakgrund

Finansavdelningen fick uppdraget i januari 2004. Projektet har drivits av en arbetsgrupp med deltagare från stadsledningskontorets finansavdelning och utbildningsförvaltningen. Dessutom bildades en referensgrupp med representanter från de fyra nätverk av barn- och ungdomschefer som finns i staden.

Begreppet ”barn i behov av särskilt stöd”, syftar inte på en bestämd och avgränsad grupp barn med vissa bestämda egenskaper, utan anger snarare att vissa barn tillfälligt eller varaktigt kan ha behov av mer stöd än andra.

Arbetsgruppen konstaterar bl.a. att jämförelser mellan olika stadsdelars och skolors insatser för barn i behov av särskilt stöd och utformandet av nyckeltal för detta, är mycket svåra att göra. Kostnader för extra stöd måste sättas i relation till kostnader för generella insatser, exempelvis mindre barngrupper/klasser, eftersom verksamheterna väljer att organisera sig på olika sätt och fördelar sina resurser enligt skilda modeller. En del barn får sina individuella behov tillgodosedda genom förstärkning av de generella insatserna. Många skolor rapporterar att ju mer man satsar på generella insatser inom förskola och skola, desto färre barn definieras som ”barn i behov av särskilt stöd”.

Ny pedagogik och nya metoder har utvecklats inom skolan. Eleverna har mer inflytande över sin dag i skolan. Både yngre och äldre elever ska ta mer eget ansvar för sitt lärande, medan lärarna alltmer fungerar som handledare. Katederundervisningen har minskat och eleverna är mer rörliga i skolan. För elever med koncentrationssvårigheter med eller utan diagnoser som ADHD och DAMP, medför det ofta problem. I avsaknad av en lugn inlärningsmiljö blir denna elevgrupp mer störande och mer synlig. Den här elevgruppen fungerar ofta bättre i fasta klassrumssituationer med regelbundna och förutsägbara rutiner.

Arbetsgruppen föreslår ett antal alternativa uppföljningar av skolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd:

- Inspektionen av grundskolor och skolbarnsomsorg, skall även omfatta elevhälsoarbetet med ett speciellt fokus på organisationen kring elever i behov av särskilt stöd.
- Årliga hälsorapporter utifrån skolsköterskornas hälsoprofil i skolår 4 och 8.
- Verksamhetskoder för ”elevhälsa” enligt propositionens definition kan tillkomma om behov finns av en finansiell uppföljning.
- De underlag som staten samlar in (SCB och Skolverket) från stadens grundskolor, ska i möjligaste mån användas vid stadens uppföljning av verksamheten.
- I skolornas kvalitetsredovisningar, görs en analys av hur elevernas resultat i nationella prov, LUS etc. styrt satsningar på elever med behov av särskilt stöd. I kvalitetsredovisningarna utvärderas även skolans elevhälsoarbete.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att arbetsgruppen gjort en mycket bra analys av kostnadernas och verksamhetens utveckling under de senaste åren vad gäller barn i behov av särskilt stöd och instämmer till fullo i gruppens slutsatser.

Vidare vill förvaltningen poängtera att skolorna måste lägga stor vikt vid metodutveckling, för att där det är lämpligt, på hemmaplan hitta kostnadseffektiva lösningar med hög kvalitet för barn i behov av särskilt stöd. Detta för att slippa flytta barn ur sin kända miljö och samtidig få lägre kostnader för insatserna.

Bilaga:

Redovisning av uppdrag i budget 2004: Barn med behov av särskilt stöd.